

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

พระพุทธเจ้าเลิศด้วยธรรม

วันนี้วันที่ ๑๐ ไซ้ไหม แนะ วันที่ ๑๒ ก็ไปเทศน์ที่วัดโยธาทา พอติดตรงกับวันเรา
บวช เราบวชวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ไปเทศน์ที่วัดโยธาทา ตรงกับวันที่ ๑๒ พฤษภาคม วันที่ ๑๒
สิงหา เกิด วันที่ ๑๒ พฤษภาคม บวช แต่ พ.ศ.ต่างกัน

ทองคำเมื่อวานนี้ได้ ๑ บาท ดอลลาร์ได้ ๓๗ ดอลลาร์ เราเหนื่อยมากไม่อยากจะ
อะไรมาก ทุกวันนี้เหนื่อย เวลาเทศน์นี้เหนื่อย ในขณะที่เทศน์มันก็เป็นของมันไป พอ
จบเทศน์ลงแล้วเหนื่อย ในขณะที่เทศน์มันก็ทำงานปัจจุบันของมัน มันก็ไม่สนใจ นอก
จากโรคอันนี้มันจะแยบขึ้นมาเตือน ถ้าธรรมดาแล้วมันจะเรื่อย ๆ จบลงแล้วก็เหนื่อย
เทศน์เร่งก็เป็นไปตามเนื้อธรรม เนื้อธรรมสูงขึ้นละเอียดเท่าไร ละเอียดเข้าไปเท่าไร
เครื่องมือจะหมุนไปเร่งเข้า ๆ ลมก็ใช้มากขึ้น มันเป็นหลักกรรมชาติของมัน ลมก็แรง
ขึ้น ประกอบพอดี ๆ กันในหลักกรรมชาติของมัน ลมก็ใช้แรงขึ้น เสียงก็ดังขึ้นเข้มขึ้น
ขึ้น ทุกอย่างมันเป็นไปพอดีกันนั่นแหละ ถ้าธรรมะธรรมดา ๆ มันก็ธรรมดา พูดออกมา
ก็ธรรมดาไป ถ้าธรรมะละเอียดเข้าไป ๆ อากัปกิริยาของส้อมของเสียงของลมอะไรนี้ มัน
จะแสดงของมันเพิ่มขึ้น ๆ เรื่อย ๆ ถ้าเป็นธรรมะสูง สูงสุดแล้วพุ่งเลย บางทีจะหายใจ
ไม่ทัน พูดให้มันตรงศัพท์ความสัตย์ความจริงซื่อ คือพลังของธรรมพุ่ง หนุนทุกอย่างออก
พูดแทบไม่ทัน คือไม่ทันใจไม่ทันธรรมที่ผลักดันออกมา นี่คือทางภาคปฏิบัติ

ภาคปริยัติจะพูดธรรมะขึ้นไหนก็เป็นคำบอกเล่าธรรมดา คำบอกเล่าไปเรื่อย ๆ
เล่าตั้งแต่ต้นนรกเรื่อยขึ้นมาแดนมนุษย์ แดนสัตว์ก็เล่า เพราะตำราท่านเขียนไว้อย่าง
นั้น เป็นคำเล่าเรื่องไปเฉย ๆ คำเล่าเรื่องคำบอกเล่าไปเรื่อย ๆ จนถึงนิพพาน ตามตำรา
ท่านแสดงเอาไว้ก็เป็นคำบอกเล่า นี่คือภาคความจำ จะต่ำจะสูงก็เป็นคำบอกเล่าด้วยกัน
ไม่มีขึ้นสูงต่ำ สูงต่ำก็บอกเล่าสูงต่ำธรรมดา คลื่นกระทบตามความสูงต่ำไม่มีภาคปริยัติ
พูดไปถึงไหนก็เป็นคำบอกเล่าธรรมดาไปเรื่อย ๆ เป็นธรรมดาไปตลอด เพราะเจ้าของ
ไม่เห็น เจ้าของไม่รู้ ได้แต่ความจำมาเฉย ๆ เช่นอย่างเขียนหนังสือบอกว่า เลืออยู่ในป่า
ละเมาะนี้ เลือร้ายคอยกินคนตลอดเวลา ใครอยากตายก็ให้เข้าไป ทีนี้เวลาอ่านไปก็อ่าน
ว่า เลือร้ายคอยกินคนตลอดเวลา ใครอยากตายก็เข้าไป ก็อ่านธรรมดาว่ามันไม่สนิทกับ
เลือร้ายเข้าใจไหม เพราะเป็นคำบอกเล่า เลือร้ายตัวนั้นก็เลือร้าย เราก็คือเรา บอก
เล่าไปธรรมดา ไม่เห็นมีอะไรตื่นเต้นไซ้ไหมละ

ถ้าเป็นภาคปฏิบัติว่าเลือร้ายอยู่ในนั้น มันดูจริง ๆ มันเห็นจริง ๆ ว่าเลือร้าย
มันเห็นจริง ๆ โดดดวงเลย นี่เป็นคลื่นหนึ่ง ๆ คลื่นของธรรม เพราะพูดอะไรเห็นจริง

ๆ ไม่ได้พูดหลอกลวง ไม่เป็นคำบอกเล่า อย่างที่พูดนี้ยกตัวอย่างได้แล้ว เช่นอย่างเสื่อ ร้ายมันอยู่ในป่าละเมาะนี้ คอยกัดคนเป็นอาหาร เวลานี้เขากำลังหิวโหยมาก ใครอยาก ตายก็ให้เข้าไป ก็บอกเล่าไปเฉย ๆ เสื่อร้ายก็เสื่อร้าย อะไรก็อันนั้นแหละ ก็ไม่เห็นตื่น ตื่นอะไร ถ้าเป็นหลักความจริงคือไปรู้เห็นเองแล้วจะเป็นยังไง ตัดผิงเลย นี่จิตที่รู้ธรรม ก็เหมือนกัน ที่ท่านบอกไว้ยังไงเป็นความจริงล้วน ๆ ที่นี้เราไม่เห็น ได้ยินแต่ชื่อแต่นาม แต่เรื่องราวเฉย ๆ เราก็มองไม่กลัวไม่กลัว ถ้าเราไปเห็นจริง ๆ ในสิ่งที่น่ากลัว กลัวทันที สิ่ง ที่น่ากลัวล้าหล้าหาญทันที

ทั้งกล้าทั้งกลัวเป็นคลื่นทั้งนั้น สะดุดในหัวใจปึ้ง ๆ เร่ง ๆ ธรรมะชั้นสูงเท่าไร ๆ ยิ่งประจักษ์ยิ่งละเอียดลออยิ่งอัศจรรย์ นั้น มันก็หมุนไปตามนั้นผาง ๆ ผางไปเลย นี้ ภาคปฏิบัติให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้เสีย หลวงตาบัวตายจะไม่มีใครพูดนะ พูดจริง ๆ เราไม่ยกตนข่มท่าน เราก็มองมานานก็ยังไม่เห็นใครมาพูดออกสนามอย่างที่เราพูด เรื่อยมาในระยะ ๔ ปีนี้ อันนี้เราพูดธรรมะทุกชั้นให้พี่น้องทั้งหลายฟังทั่วถึงกัน ตั้งแต่ ชั้นพื้น ๆ จนกระทั่งขั้นวิมุตติพูดหมด ไม่ได้พูดเป็นคำบอกเล่านะ เป็นคำพูดที่เจอมา จริง ๆ นี่นะ ๆ เรื่อย นี่นะ ๆ เรื่อย เพราะฉะนั้นการเทศนาว่าการจึงเปลี่ยนตัวไปเรื่อย ๆ ตามขั้นของธรรม ถ้าธรรมพื้น ๆ ก็ไปพื้น ๆ พอธรรมสูงขึ้น ทางนี้ก็ขยับเรื่อย ขยับ ตามกันนี้เลย เรียกว่าเครื่องร้อนขึ้นเรื่อย ๆ ธรรมะสูงเท่าไรเครื่องร้อนจี๋เลย ฟุ้ง ๆ

อย่างเราเป็นอยู่ทุกวันนี้ก็มีโรคหัวใจคอยเตือน คืออันนี้กระตุก เวลาเร่งธรรมะ ชั้นสูงมันออกรุนแรง ถ้าว่าน้ำก็เรียกว่าเปิดกันทั้งถึงเลย มันก็ฟุ้งใหญ่ซึ เปิดกันทั้งถึงกับ เราเปิดเป็นช่องเล็ก ๆ น้อย ๆ มันต่างกันนะ น้ำเปิดแคบ ๆ ก็ได้ เปิดใหญ่กว่านั้นก็ได้ เปิดจนฟาดทั้งถึงมันก็ฟุ้งของมันเลย นี่ธรรมะจะให้ออกมาออกน้อยตามที่ที่เปิดออก ใส่สิ่งเพาะปลูกอะไรบ้าง รดอะไรบ้าง อะไรสมควรกับน้ำมากน้อยเพียงไร มันจะออก พอดีพอดี ๆ พอถึงขั้นที่ควรจะฟุ้งทีเดียว รออยู่ปากคอกแล้ว ถ้าเป็นวัวรออยู่ ปากคอกแล้ว เปิดคอกปิ้งก็ออกเลย นี่ธรรมพระพุทธเจ้าท่านสอน อย่างท่านสอนเบญจ วัคคีย์ทั้งห้ามีที่ไหนคำว่าศีล ท่านไม่ได้สอนศีลนี้ สมาธิท่านก็ยังไม่สอน แต่มันเริ่มกลม กลืนกันไปกับเรื่องปัญญา

เทวเม ภิกขเว อนฺตา ปพฺพชิตฺเตน น เสวิตพฺพา ชีเน กามสุขัลลิกานฺุโยค และ อตฺตกิลมถานฺุโยค ทั้งสองอย่างนี้ผิดทั้งนั้น มัชฌิมาปฏิปทาพุ่งเข้าไปตรงกลาง ทั้ง ๆ ที่ ศีลก็มีอยู่ในนั้นแต่ท่านไม่กล่าวถึง ศีลกับธรรมก็อยู่ในหัวใจดวงเดียวกัน กล่าวไปนี้ก็ กระเทือนถึงกันหมด เทวเม ภิกขเว ชีเนไปตลอดกัณทีในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ท่าน ไม่กล่าวถึงศีล เรื่องสมาธิท่านก็ไม่กล่าว ก็มันกลมกลืน แต่ท่านเอาปัญญาเป็นหลักใหญ่ สมฺมาทิฏฐิ สมฺมาสงฺกปโป นั้นละปัญญา ขึ้นฟุ้ง ๆ ที่นี้พวกศีลพวกสมาธิก็อยู่ในนั้น

หมด ในมรรค ๘ ทั้งหมด ก็ไปด้วยกันเลย ฟุ้ง นี่จวนเข้าแล้ว หลังจากนั้นมาก็เทศน์ อนัตตลักษณะสูตร อนิจจัง ทุกขัง อนตตา ปล่อยให้วางทั้งหมด คราวนี้ปล่อยแล้ว กลับมา ดูโทษของมัน ทุกสิ่งทุกอย่างให้เห็นทั้งคุณทั้งโทษ กามสุขัลลิกานุโยค อตตกิลมณานุโยค นี่เป็นเรื่องของโทษล้วน ๆ ไม่มีคุณ มัชฌิมาปฏิปทานี้เป็นคุณล้วน ๆ ไม่มีโทษแก่เข้าไป ให้เห็นชัด ๆ อย่างนี้

จากนั้นก็ ทุกขัง อนิจจัง อนตตา อนัตตลักษณะสูตร เทศน์ไตรลักษณ์ทั้งนั้นให้ปล่อย ๆ เห็นชัด ๆ แล้วปล่อยทีนี้ เอ้า ปล่อย มันก็ปล่อยหมดโดยสิ้นเชิงด้วย อนัตตลักษณะสูตร ที่ท่านบอกออกอย่างแจ่มแจ้งชัดเจนนั้นท่านก็บอก เช่น อนุப்புพิกถา ๕ เรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องสวรรค์ อาทีนพ เนกขัมมะ เป็นชั้น ๆ ไป เหมือนเครื่องบินเหินฟ้า ขึ้นแต่พื้นแล้วขึ้นสูงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ทานแต่ศีล สวรรค์ อาทีนพ จากนั้นก็เนกขัมมะ ออก เป็นชั้น ๆ ขึ้นไป อย่างนั้นท่านก็กล่าวไว้ในชุมนุมชนและสัตว์โลกที่จะควรรับธรรมะโดยลำดับ ท่านก็สอนเป็นขั้นโดยลำดับ ถ้าผู้ที่พร้อมแล้วที่จะออกโดยถ่ายเดียวก็ขึ้นเรื่องปัญญาไปเลย

ธรรมะภาคปฏิบัติท่านพร้อมทุกอย่าง ในหัวใจท่านพร้อมหมดเลย เพราะฉะนั้นท่านเทศน์อะไรไปจึงไม่มีบกพร่องที่จะแก้ว่า เทศน์คราวก่อนนั้นผิดไป เทศน์คราวนี้จึงถูก มาแก้ใหม่อย่างนี้ไม่มี ธรรมะภาคปริยัติกับภาคปฏิบัติเหมือนเป็นคนละโลกนะ นี่ถ้าเราไม่ได้เรียนใครก็จะว่าหลงตาอุตริมาทั้งโคตรนั้นแหละ แต่เราเรียนมาเต็มเหนี่ยวเต็มกำลังความสามารถของเรา ภาคปฏิบัติก็แบบเดียวกัน ทีนี้มันก็รับกันได้ทันที ๆ แยกแยะตรงไหนได้ทันที ภาคปริยัติเป็นภาคบอกเล่า สายทางเดิน ทั้งละทั้งบำเพ็ญ ภาคปฏิบัติเป็นภาคที่ก้าวเดินตาม ก้าวเดินเพื่อละเพื่อบำเพ็ญ มันก็เห็นทั้งสิ่งที่จะละเห็นทั้งสิ่งที่จะบำเพ็ญ มันเห็นทั้งสอง ๆ ก้าวไปทั้งสองก็ไปเจอเอาตัวจริงเข้า ๆ นี่ภาคปฏิบัติเจอตัวจริง ไม่ได้เจอแต่คำบอกเล่าเหมือนปริยัติ มันต่างกัน

ทีนี้เวลาภาคปฏิบัติจับเข้าเหนี่ยวแน่นขึ้นเรื่อย ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างแม่นยำไปตลอด แน่นหนามั่นคงไปตลอด ละเสียไปตลอด แม่นยำไปตลอด อย่างนั้นนะภาคปฏิบัติ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้ามาสอนโลกจึงไม่มีคำว่าลุ่ม ๆ คลำ ๆ ท่านสอนด้วยความรู้แจ้งตลอดทั่วถึงหมด ดึงออกมาอันไหนร้อยเปอร์เซ็นต์ ๆ ทั้งนั้น เห็นด้วยกันไม่ว่าหยาบละเอียด เห็นเหมือนกันหมด เสมอกันหมดเลย เพราะฉะนั้นจึงหยิบยกออกมาพูดได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยตามธรรมขั้นนั้น ๆ หรือกิเลสประเภทต่าง ๆ ธรรมขั้นต่าง ๆ ท่านจึงพูดได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย จากหัวใจของท่านที่ได้ประมวลมาไว้หมดแล้ว นี่ละท่านว่า ปริยัติ ปฏิบัติ

ศาสนาเราถ้ามีแต่ปริยัติมันก็มีแต่แปลนบ้านแปลนเรือน ไม่มีตีกรรมบ้านช่อง เพราะไม่เอาแปลนออกมาทางปลูกบ้านปลูกเรือนก็ไม่มีผลประโยชน์อะไร ก็มีแต่แปลนเต็มห้อง เรียนปริยัติมาหมดพระไตรปิฎกก็มีแต่แปลนพุทธศาสนาเต็มหัวใจคือความจำเต็มหัวใจนั่นแหละ ไม่มีศีล สมาธิ ปัญญา วิชา วิมุตติหลุดพ้น ประจักษ์หรือใจที่บรรจไว้เลย ไม่มี มีแต่ความจำ ความจริงคือเป็นความจริงที่ตัวเองได้รู้ได้เห็นจากภาคปฏิบัติ ซึ่งนำจากปริยัติมาเป็นแบบแปลนแผนผังก้าวเดิน พอก้าวเดินเท่านั้นมันก็รู้สึกเห็นเหมือนอย่างเราลากแปลนออกมาจะปลูกบ้านปลูกเรือนตีกรรมบ้านช่องขนาดไหน เอาที่ชั้นที่ห้องที่หับ เอาแปลนมากางบั้งก้าวตามนั้น มันก็สำเร็จเป็นรูปร่างขึ้นมา เป็นบ้านเรือนขนาดนั้น ๆ เรื่อยมา จนกระทั่งสำเร็จเป็นบ้านเป็นเรือนโดยสมบูรณ์

อันนี้พระไตรปิฎกก็คือแปลนแห่งพุทธศาสนา แปลนแห่งมรรคผลนิพพาน ทุกอย่างอยู่นั้นหมดเลย อันใดควรแยกออกตัดออกปิดออก อะไรควรเสริม-เสริมเข้า ๆ เรื่อย ๆ ที่นี้ก็ทรงมรรคทรงผลละซี ปฏิเวธคือผลของงาน รู้แจ้งว่าผลของงานเราใช้เวลานี้ได้ขนาดไหน มันก็เห็นอยู่ด้วยตา เช่น ขุดร่อง ดินที่จะเทคานเทเสา มันเป็นร่อง ขุดลงไปก็เริ่มเห็นแล้วมันเป็นร่อง เริ่มผูกโครงเหล็กก็เห็น เอาโครงเหล็กวางลงก็เห็น นี่เป็นปฏิเวธ เห็น ๆ เป็นลำดับ นี่เรียกปฏิเวธ ผลของงาน พอปลูกสร้างเสร็จขั้นนี้ก็เห็นชัดเจน นี่ได้เทคานเรียบร้อยแล้วก็เห็นประจักษ์ แล้วขึ้นต้นเสา ขึ้นช่อขึ้นแปะไรมันก็เห็นขึ้นเป็นลำดับ นี่เรียกปฏิเวธ เห็นตามสิ่งที่ปรากฏขึ้นมาจากภาคปฏิบัติ ท่านเรียกปฏิเวธ

ศาสนาของเราจึงมีทั้งปริยัติคือแบบแปลนแผนผัง ปฏิบัติคือการก่อสร้างบ้านสร้างเรือน เทียบกับการปฏิบัติของตนเอง ปฏิเวธมีผลขึ้นมา อ้อ สมาธิสงบใจเป็นอย่างนี้ สมาธิขั้นนี้เป็นอย่างนี้ ๆ เห็นเป็นลำดับ ตลอดถึงปัญญาก้าวออกเดินก็เห็น แกกิลสได้ชนิดนั้น ๆ เป็นลำดับลำดับไปมันก็เห็นประจักษ์ นั่น นี่ทางภาคปฏิบัติมันเห็นประจักษ์อย่างนั้นนะ เรื่อย ๆ ๆ เห็นประจักษ์ไปโดยลำดับ ปฏิเวธแทรกไปด้วยกัน พอสมาธิพอปัญญาก้าวถึงขั้นไหน จิตใจก็รู้ ๆ ๆ จนกระทั่งวิมุตติหลุดพ้นจากภาคปฏิบัติ ปฏิเวธก็รับยืนยันเลยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านให้นามว่า วุสิต พุรหมุจริย กตฺ กรณียฺ ได้เสร็จงานแห่งพุทธศาสนา ทั้งการละกิเลสทั้งการบำเพ็ญธรรมเพื่อเข้าสู่ใจ เรียกว่ายุติสิ้นสุดลงไปแล้ว ถ้าเป็นรับประทานก็อิมแล้วทั้งหวานทั้งคาว ไม่มีอะไรบกพร่องแล้ว

นี่เรียก วุสิต พุรหมุจริย คือเสร็จงานในพุทธศาสนา หรือเทียบว่าเสร็จงานในการกินแล้ว ว่างั้นก็ได้ ทั้งหวานทั้งคาวรวมกันอยู่ในคำว่า เสร็จหมด อิมแล้ว นั่น หวานก็อิม คาวก็อิมเรียบร้อยแล้ว เรียกว่ากินข้าวอิมแล้ว วุสิต ละกิเลสก็ละได้โดยสิ้นเชิงแล้ว จิตกับธรรมบริสุทธิ์เป็นอันเดียวกันแล้ว นั่นเรียกว่า วุสิต พุรหมุจริย ตั้งแต่บัดนั้นต่อไป พระอรหันต์ไม่เคยละกิเลส ตั้งแต่บัดนั้นต่อไป พระอรหันต์ไม่เคยละกิเลสตั้งแต่วัน

วุฒิต์ พุทธมจริย ได้โผล่ขึ้นหัวใจเท่านั้น เสร็จงานแล้ว ฆ่ากิเลสนี้ฆ่าหมดโดยสิ้นเชิงแล้ว ธรรมะเต็มภูมิ บริสุทธิเต็มตัวแล้ว ท่านว่า กตฺ กรณียํ งานที่จะทำให้ยิ่งกว่านี้ไปอีกไม่มี นั่น บอกแล้ว ไม่มี มีเท่านั้นเสร็จแล้ว ตั้งแต่วันนั้นต่อมา พระอรหันต์ทุก ๆ พระองค์ ท่านจึงไม่มีคำว่า ได้ละกิเลสอีกแม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่มี หมด ที่นี้ทุกข์ก็หมดไปกับ กิเลสตัวเป็นสาเหตุสร้างทุกข์นั้นแหละ

กิเลสมีมากมีน้อยมันก็สร้างทุกข์ ซึ่งเป็นเสี้ยนเป็นหนามอยู่ภายในใจ มากกว่า นั้นเป็นหอกเป็นแหลมหลาวทิ่มเข้าไปในหัวใจสัตว์โลก โลกจึงติดจึงติดตลอดเวลา หาความสุขไม่ได้ เพราะแหลมหลาวของกิเลสมีหลาย ๆ ขนาดมันทิ่มแทงลงไป บางขนาด ถึงเป็นบ้ำไปเลยก็มี นั่น มันหนักมาก คิดมากยุ่งมากวุ่นมาก จนไม่มีสติตั้งยับยั้งตัวเอง แล้วกลายเป็นคนบ้ำไปเลย นี่คือพวกหอกพวกแหลมหลาวของกิเลส ละเอียดลงไป จากนั้นก็เป็นคนธรรมดาเรา ที่ไม่เป็นอย่างนั้นก็เป็นคนธรรมดา แต่ยอมรับว่าทุกข์เหมือนกัน หากไม่ทุกข์ถึงขนาดนั้น

ละเอียดลงไปกว่านั้น ที่นี้มีสติปัญญาพิจารณาเห็นเหตุผลความเคลื่อนไหวของใจ ว่าคิดไปชั่วหรือดีประการใด มันดับมันตักันเรื่อย ๆ ลากกันไปเรื่อย จนกระทั่งสิ้นสุดไม่มีอะไรเหลือแล้วภายในใจ วุฒิต์ พุทธมจริย ก็ประกาศปางขึ้นภายในใจพร้อมกับ สนุทธิฎฐิโก ด้วยความเป็นผู้รู้เองเห็นเองประจักษ์ ตั้งแต่บัดนั้นมาแล้ว กิเลสตัวใดก็ไม่เคยมี พระอรหันต์จึงไม่มีการละกิเลสอีก กิเลสไม่มีแล้ว พระอรหันต์จึงไม่มีคำว่าทุกข์ภายในหัวใจของพระอรหันต์ทุกดวงไม่มีคำว่าทุกข์เลย แม้เม็ดหินเม็ดทรายไม่มี มีก็มี แต่ทุกข์ตามธาตุตามขันธ ซึ่งเป็นเรื่องของสมมุติที่ทั่ว ๆ ไปก็ยอมรับกัน ท่านก็เป็นธาตุเป็นขันธอยู่เหมือนโลก อันนี้ไม่ใช่อรหันต์มันธาตุขันธ ดินน้ำลมไฟ มันก็ยอมรับสิ่งที่เป็นสมมุติด้วยกัน ความทุกข์ความสุขมันก็ยอมรับกัน เจ็บท้องปวดศีรษะมีเหมือนกัน เป็นแต่ว่ามีอยู่ในขันธ ไม่ได้ไปเข้าแทรกซึมอยู่ในจิตใจให้ท่านได้รับความทุกข์เดือดร้อนเหมือนแต่ก่อนที่มีกิเลสอุปาทานอยู่เลย นั่น กิเลสเป็นตัวอุปาทานมันสิ้นสุด

คำว่า บรมสุข ก็มีตั้งแต่ขณะกิเลสขาดสะบั้นลงไป ธรรมะบริสุทธิเต็มทีแสดงบรมสุขขึ้นมา ท่านจึงเรียกว่า นิพพานเที่ยง ความสุขอย่างยิ่งคือพระนิพพาน นิพพานํ ปรมํ สุขํ พระนิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง หรือความสุขอย่างยิ่งคือพระนิพพานก็ไม่ผิด นั่นแหละท่านว่าเที่ยง คือคำว่าเที่ยง กฏไตรลักษณ์ ซึ่งเป็นสมมุติไม่เข้าไปแทรกได้ กฏอนิจจัง ทุกข์ อนตตา ก็ไม่มี เรียกว่านิพพานเที่ยง นั่นเป็นอย่างนั้น นี่เต็มภูมิของพุทธศาสนาเราสอนเต็มภูมิ หาที่ตองติไม่ได้

พุทธศาสนาเป็นศาสนาชั้นเอก เป็นศาสนาของผู้สิ้นกิเลสมาสอนโลก เพื่อความสิ้นกิเลสโดยสิ้นเชิง เหมือนกันไม่ผิดทาง เรียกว่า สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบ ตรัสไว้

สมบูรณ์แบบแล้ว ให้ก้าวเดินตามนี้ มรรคผลนิพพานจะคงเส้นคงวาหนาแน่นไปตามผู้ปฏิบัติ ตามสายทางของพระพุทธเจ้าที่สอนไว้เรียบร้อยแล้ว ถ้าผิดจากนี้ไม่เป็นผลแหละ ใครก็ตาม ถ้าผิดจากคำสอนแล้วผิดทางแล้ว นี่แหละภาคปริยัติกับภาคปฏิบัติ มันต่างกันอย่างนี้แหละ

ถ้าหากว่าเราไม่ได้เรียนมา ก็ต้องโดนตลอดแหละเรื่องเขาตีฉันทินินทาโจมตี เพราะหลงตาทุกวันนี้ไม่ได้เทศน์ภาคปริยัติ เรียนมาอย่างนั้นจิตมันก็ไม่แยบออกไปเลย ก็มาเห็นตัวมันแล้ว ไปตามรอยมันหาอะไร หือ ก็พูดอย่างนี้ซิ ตามรอยโคเข้าไปถึงตัวโคแล้ว แล้วยังจะตามหารอยโคอีกหาอะไร ก็ตามรอยเพื่อหาตัวมัน เจอตัวมันแล้ว ไปหารอยมันที่ไหน มันเงาของมันต่างหากนี่ เงาก็อยู่กับตัวของมันแล้ว

นี่เมื่อภาคปฏิบัติจับเข้าไป ๆ เจอตัวจริง ๆ เช่น โคเป็นต้น เจอเข้าไปแล้ว ไปหาอะไรอีก นี่แหละภาคปริยัติ ให้ตามรอย สอนวิธีตามรอยโค ภาคปฏิบัติคือการตามรอยโค ไม่ปล่อยไม่วางรอยก็เข้าถึงตัวโค เมื่อถึงตัวโคแล้ว ปริยัติก็ความจำเป็นหมดไป สอนให้เข้าหาตัวจริง ๆ เมื่อเจอตัวจริงแล้วก็ละก็ถอนกันเท่านั้นเอง ก็ไม่มีอะไร จะไปหางมเงาอะไร

เวลาเทศน์เราพูดอย่างตรงไปตรงมา ภาษาธรรมตรงไปตรงมา ไม่มีคำว่าเหยียบย่ำหรือยกยอ เอาความจริงออกมากางกันเลย ว่าไปตามความจริง อย่างทุกวันนี้ที่ว่าเทศน์เราว่ามันไม่ไปปริยัติ ยอมรับทันที ก็มันไม่ไป เวลาเทศน์ก็ถอดออกจากนี้เลย ก็มันอยู่กับนี้ธรรม ไม่ได้อยู่กับตำรับตำรา อันนั้นแปลนของธรรม ชื่อของธรรม ตัวองค์ธรรมจริง ๆ อยู่ที่นี่ ก็เลสจริง ๆ อยู่ที่ใจ ละกันที่นี้ถอนที่นี้ตามที่ท่านสอนไว้ แล้วมันก็เจอกันที่นี้ทั้งหมด นั่น เวลาเทศน์ก็ขึ้นนี้เลย มากน้อยหนักเบาอะไรมันอยู่นี้หมดแล้ว จะไปหาที่ไหนอีก เทศน์ออกจากที่นี้ไปเลย นี่ภาคปฏิบัติจึงต่างกัน

การเทศน์ภาคปฏิบัติเข้าข้างในล้วน ๆ เทศน์ภาคปริยัติออกนอก วังใส่คัมภีร์ นั้นวังใส่คัมภีร์นี้ เราเรียนมาก็คัมภีร์ปริยัติเรียนมา มันจะแยบ ๆ ๆ ไปสู่คัมภีร์นั้น คัมภีร์นี้ที่เรียนมา นี่ภาคปริยัติ เวลาเทศน์ก็ออกนอก ภาคปฏิบัติมันรู้ภายใน เวลาเทศน์ก็ออกจากภายใน ไม่ว่าธรรมะชั้นใด ออกจากภายในล้วน ๆ ยิ่งจิตบริสุทธิ์ที่สุดส่วนด้วยแล้วออกจากภายในทั้งนั้นเลย ไม่ออกไปข้างนอก นั่น ธรรมแท้ที่อยู่ใจ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่ใจ แล้วถอดออกไปเป็นพระไตรปิฎก เป็นธรรมะนอกใจไป เป็นเงาของธรรมไปก็ไม่ผิด หรือร่องรอยของธรรมก็ไม่ผิด เวลาปฏิบัติแล้วมันก็รวมที่นี้ทั้งหมด ที่ใจ ตรัสรู้ที่ใจแล้ว เทศน์จนกระทั่งวันนิพพาน นั่น ขึ้นที่ใจ ๆ ธรรมะอยู่ที่ใจ

เมื่อยังมีผู้ปฏิบัติอยู่ ชาวพุทธของเราจะได้ตักตวงเอาความสงบเย็นใจ มรรคผลนิพพานด้วยกัน ๆ ไม่มีแต่คำว่าตำรับตำรา คำว่านกขุนทองแก้วเจ้าขา ๆ เต็มปาก

อยู่เฉย ๆ นะ มีนกแก้วด้วยอยู่ในนั้น แก้วเจ้าชาด้วย มีทั้งช้อนนกแก้วด้วย มีทั้งธรรมจรรย์ด้วย ทั้งธรรมความจำด้วยประจักษ์ที่ใจอันเดียว ถ้าตั้งใจปฏิบัติ ทางฆราวาสก็ให้ตั้งใจปฏิบัติตามเพศของฆราวาส พอความร่มเย็นเป็นสุขได้ทำหน้าที่นั้นนะ มีศีลมีธรรมเมตตาสงสารซึ่งกันและกัน เห็นใจเขาใจเรา ไม่เอาแต่ใจเราเป็นประมาณอย่างเดียว ซึ่งเป็นความเสียหาย เพราะเป็นการกระทบกระเทือนคนอื่นให้เขาเดือดร้อนเสียใจ จากใจของตัวที่พอใจดูพอใจโกรธพอใจแค้นเขา

ความโกรธไม่ใช่ของดีออกไปที่ไหน ไปประบาทเป็นพินเป็นไฟไปเหมือนกันหมด เราระงับความโกรธไม่ให้มันออกก็ไม่กระทบกระเทือนคนอื่น ไม่เสียหาย นี่เรียกว่ารักษาน้ำใจกันเพราะมนุษย์อยู่ร่วมกัน เขามีใจเรามีใจ จะพูดแต่ละคำพิจารณาพิจารณาก่อนที่จะพูด เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษประการใด ถ้าเป็นโทษเราระงับไว้เสีย ถ้าจะเป็นประโยชน์มากน้อยก็เปิดออกไปตามเหตุตามกาลนั้นก็ถูกต้อง อยู่ด้วยกันเป็นผาสุก

นี่ละมนุษย์เรา ศีล ๕ พอสมบูรณ์แล้วนะมนุษย์เรา ถ้ามีศีล ๕ เต็มแล้วสมบูรณ์ทั้งนั้นละโลกนี้ แต่มันไม่มีจะทำยังงี้ ไม่มีก็ขอให้มัน ไม่มากก็น้อยอยู่ภายในศีล ๕ นี้ จะหนักแน่นในข้อใดก็ให้หนักแน่น เขาข้อไหนเจ้าของก็รู้เอง อ่อนแอข้อไหนเจ้าของก็รู้เอง เราหนักแน่นข้อใด มันใจข้อใดเจ้าของรู้เอง แล้วได้ผลมากเพียงไร โทษที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดศีลนี้ มีทั้งใกล้ทั้งไกลไปโดยลำดับ แล้วศีลข้อไหนที่กระทบกระเทือนใกล้เคียงที่สุดคือศีลคือไหน ดูเอา นั่นก็เป็นอย่างนั้น ความจริงมันก็ใกล้เคียงเหมือนกันนั่นแหละ ที่มันจำเจอยู่ตลอดเวลา มันมี เราก็พยายามระวังเสีย

ธรรมก็อบรมจิตใจให้มีความสงบเย็นวันหนึ่ง ๆ พักใจบ้างด้วยภาวนา ปล่อยใจตั้งแต่ตื่นนอน ถ้าไม่มีความหลับมาดับเครื่องแล้วตายทั้งคนเรา นี่พออยู่ได้ก็เพราะมีการหลับนอนมาดับเครื่อง คือความคิดความปรุงด้วยสมุทัยกิเลสตัณหา ปรุงได้ตลอดเวลา เวลาจะหลับนอนก็ระงับอันนี้ไปเสีย กิเลสตัวปรุงก็ระงับ นั่น เป็นยังงี้ นี้ให้เราระงับด้วยธรรมบทธกกรรมภาวนาเป็นน้ำดับไฟปัจจุบัน จะเห็นความสงบเย็นใจเกิดขึ้นในขณะที่ภาวนา เรียกว่า เกิดขึ้นในปัจจุบันนั่นแหละ เกิดแน่ ๆ ไม่สงสัย ไม่มากก็น้อย ถ้าเราได้พยายามระมัดระวัง เข้มงวดกวดขัน ไม่ยอมให้มันคิด เช่น มันจะคิดไปเรื่องอะไรเอาพุทโธอัดเอาไว้ไม่ให้คิด

พระพุทธเจ้าเลิศด้วยธรรมต่างหาก ไม่ได้เลิศด้วยกิเลสนี้ละ เราจะเอากิเลสมาเก่งกว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้ เอาพระพุทธเจ้าเข้ามา พุทโธ ธัมโม สังโฆ เรียกว่า ธรรม เอามาบังคับใจเรา บังคับหลายครั้งหลายหน ต่อไปจิตใจก็สงบ สงบให้เห็นชัด ๆ เมื่อสงบให้เห็นชัด ๆ แล้ว เราก็เห็นโทษแห่งความวุ่นวายของใจ ที่กิเลสลากออกไปเอาไฟมาเผาตัวเราในทันทีทันใดนั้น เห็นความสงบเย็นใจ เห็นคุณค่าแล้วเห็นโทษของมัน แห่ง

ความวุ่นวายในขณะเดียวกัน นี้ให้พากันพิจารณาภาวนานะ พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ลง
ในจุดภาวนานะ รากแก้วอยู่ในนั้น แก่นพุทธศาสนาอยู่ในภาวนานะ ทาน ศีล เหล่านี้
เป็นกิ่ง, ก้าน, สาขา, ดอก, ใบ แตกไปจากลำต้นคือภาวนานี้ทั้งนั้น ให้รักษาลำต้นนี้ให้ดี
กิ่ง, ก้าน, สาขา, ดอก, ใบ จะชุ่มเย็นไปหมด

คนมีความหนักแน่นในธรรม ในจิตใจคือด้านภาวนาแล้วไม่ต้องบอกเรื่องการ
ให้ทาน รักษาศีล มันเป็นเรื่องมันไปเองนะ มันหากหนักแน่น เข้าไปเอง ๆ เมื่อรากแก้ว
ของมันได้ฝังแน่นแล้ว พากันจำเอานะ เหาละพอ

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com